

در رساله مجرب از امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

استصحاب - مقوم چهارم

جلسه ۴۴۳

استاد شفیعی

خلاصه بحث گذشته

مصنف هفت مقوم برای استصحاب بیان نمود.

۱. «یقین»: مقصود از آن، یقین به حالت سابقه است.

۲. «شک»: مقصود از آن، شک در بقای متیقن است.

۳. «اجتماع یقین و شک در زمان واحد».

۴.

متعلق یقین و شک

این دو حالت نفسانی (یقین و شک)، متعلق به یک امری است.

مثال: Imam Sadiq .tv

گاه متعلق یقین، حیات زید، یا طهارت لباس است.

گاه متعلق شک، شک در بقاء آن حالت سابق است.

وحدت متعلق یقین و شک از شروط استصحاب است، یعنی همان امری که متعلق یقین بود، اکنون همان

مشکوک البقاء باشد.

شرط (مقوم) چهارم

این مقوم چهارم بر خلاف مقوم سوم است.

به این بیان که در مقوم سوم، اتحاد زمان یقین و شک ملاک بود و اما در این مقوم، تعدد زمان متعلق

یقین و شک، ملاک است.

«تعدد زمان المتیقن والمشکوک»

متیقن: متعلق یقین.

مشکوک: متعلق شک.

زمان تحقق این دو باید متفاوت باشد، به این بیان که زمان حصول متیقن باید سابق بر مشکوک باشد.

علت اشتراط تعدد زمان چیست؟

زیرا فرض اتحاد زمان متیقن و مشکوک محال است، چون مستلزم عروض دو حکم (طهارت و نجاست)

بر یک شی واحد در آن واحد است، و این محال است.

ملاک تحقق استصحاب

فلا يفرض الاستصحاب إلا في....

استصحاب فرض نمی شود مگر به دو شرط:

۱. زمان یقین و شک متحد باشد.

۲. زمان متعلق این دو باید متعدد باشد.

و در صورت بر عکس شدن این شروط، این مورد نامیده می شود به قاعده ی یقین و این مورد شامل

ادله اعتبار استصحاب نمی شود، زیرا مصداق ابقاء ما کان نیست.

وحدت متعلق یقین و شک

این وحدت نیز جزء ارکان استصحاب است.

یعنی مشکوک همان متیقن باشد.

پس اگر متعلق یقین و شک، متعدد شدند، در این صورت از تحت مبحث استصحاب خارج شده و جزء

مباحث قاعده مقتضی و مانع خواهد بود.

«وحدة متعلق اليقين والشك»

رکن پنجم در باب استصحاب وحدت متعلق یقین و شک است.

یَعْلَمُ مَا فِي صَدْرِهِ

یعنی شک تعلق می‌گیرد به خود چیزی که تعلق گرفته است به آن یقین.

اگر یقین به طهارت تعلق گرفته است شک هم باید به همان طهارت تعلق بگیرد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv